

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., PÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRÖNVIETZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 2.

Fiatalság, zászlók alá!

Debrecen, november 29.

A hadköteles magyar honpolgárok közül az öt legifjabb korosztálynak katonai szolgálatot kell teljesítenie. A magyar köztársaság kormányzata rendeli ezt így, az állami és a nemzet léte érdekében.

Mindenki tudja, hogy az óriási világháború milyen katasztrófiával végződött Közép-európára nézve. Magyarország is borzalmas válságba jutott: belső állapotai megrázkódtak, külső viszonyait bizonytalanság sötétíti el s hónapig eltarthat, amíg a békekötés rendet, egyensúlyt és állandóságot teremt. Ellenségeink azalatt megtámadják a haza területét s a felforgató elem mindent elkövet, hogy a zavarosban halászhasson.

Ily helyzetben elemi szükség, hogy a magyar köztársasági kormánynak jelentékeny fegyveres erő álljon rendelkezésére. Nem nélkülözheti tehát a hadköteles férfinemzedékek öt legifjabb korosztályát. A magyar fiatalsághoz fordul szózatával: mardaión a zászlók alatt, míg e nehéz válság tart, ha a harctéri frontokról, vagy az idegen hadifogságból hazajutott — és jelentkezék önként csapatjánál, ha a szolgálatból már el is bocsátott, vagy fölmentve volt eddig. Mert a haza most minden fiatal erő igénybevételére ra van szorulva. Ezekből kell kikerülni ama hadosztályoknak, melyek fentartására a fegyverszüneti szerződés a magyar köztársaságot feljogosította, hogy a közbiztonságról és a belső rend épségéről gondoskodhassék.

Magyar ifjak, rátok hárul e feladat, a honvédelem tiszte. Határainkat ellenségek veszélyeztetik, harcolnunk kell a haza szent földjének megtartásáért! A magyar köztársasági kormány hívó szavát hallja meg és kövesse minden ifju sarja a nemzetnek!

A csapatok ujjáalakulása máris megindult. Ha mindenütt szervezkedik a védő erő, úgy pár nap alatt valamennyi honvédezdünk mozgósítva lesz s érvényesítheti nemzeti erőnket mindenütt, hol a veszedelem fenyeget és harcra kényszerít.

Az öreg katonák eleget küzdöttek már a hadi éveken át. Engedjétek ti ifjak, hogy azok hazavonulhassanak és kenyérkereső munkájukat folytathassák. Otthon az ifjakra most nem lesz szükség, az ő hivatásuk a zászló alatt, hogy a magyar respublikát katonai fegyelemben és lángoló honfiai hévvel megvédjék.

A tót terület egy részén a turócszentmártoni nemzeti tanács veszi át a kormányzást

Jászi miniszter egyezmény-tervezete

Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma délelőtt 11 órakor *Károlyi Mihály* miniszterelnök vezetésével *minisztertanács* kezdődött. A minisztertanács két óra hosszat tárgyalta azt az *egyezménytervezetet*, amelyet *Jászi Oszkár* miniszter terjesztett a kormány elé.

Az egyezménytervezet szerint a *cesehet visszavonják a tótlakta magyarországi területekről* és a Budapestről irányított *központi gazdasági szervezetet helyreállítják*. — Idetartozik a vasút, a posta, a távirat, a telefon és a pénzügy. Ezzel együttjár az a feladat, hogy az *északi vármegyék ügyeit elássuk*. A tót nemzeti tanács viszont garantálja a *szénszállítmányok átengedését*. A tót nemzeti tanács álláspontja, mely a miénkkel is megegyezik az, hogy mindazokat a szabadságjogokat, melyeket a kormány kezdeményez és életbe léptet, a tót nemzeti tanács a saját működési körében is életbelépteti.

Délután 2 órakor megszakították a minisztertanácsot és *Jászi* miniszter 3 órakor már folytatta tárgyalásait a csehek, illetőleg a tótok kiküldötteivel. A döntő megbeszélésen *Juriga* Nándor képviselő és *Mudrony* István volt tót nemzeti tanács képviselő, az ismert tót vezér is résztvett.

A M—g értesülése szerint *Jászi Oszkár* miniszternek a tótokkal kötendő egyezménytervezete még a következőket tartalmazza:

Azon a szlovák területen, amelyen a tót lakosság arányszáma 50 százaléknál nagyobb a turócszentmártoni nemzeti tanács veszi át a kormányzást. Más nemzetiségek és a magyarok által lakott többi területek megtartják autonómiájukat. A közigazgatás nagyobb-részt a mostani tisztviselők kezében marad, ez történik az igazságszolgáltatásban is, ahol a cseh-szlovákok egyáltalában nem tudó bírákat és tisztviselőket kieserélik.

Gazdasági téren is megmarad az egységes vezetés. A turócszentmártoni nemzeti tanács csak ellenőrzést gyakorol.

A pénzügyi kormányzat a magyar pénzügyminiszter hatáskörében marad, aki a szlovák közigazgatás költségeit *budgetszerűen* kiutalványozza a turócszentmártoni szlovák nemzeti tanács kezébe.

A magyar érdekek védelmére a magyad

kormány kormánybiztosokat nevez ki, akik állandó érintkezésben lesznek a szlovák nemzeti tanáccsal.

A minisztertanács a délután folyamán *Diener-Dénes József* külügyi államtitkár is résztvett. Az esti tanácskozásoknak fő tárgya *a csehek kivonulásának kérdése* volt. A minisztertanács a késő éjszakai órákban ért véget.

A *Politikai Híradó* jelenti:

Jászi Oszkár dr. vezetésű miniszter ma délután folytatta tárgyalásait a cseh-szlovák kiküldöttekkel. A tanácskozásokon *Diener-Dénes József* dr. külügyi államtitkár is részt vett. A cseh-szlovák nemzeti tanács részéről *Hodzsza Milán* cseh követ, *Dula Máté*, a turócszentmártoni nemzeti tanács elnöke, *Padovszky Lajos*, *Paulini Vilmos*, *Fajnor Vladimír* és *Rumár* dr. rózsahegyí ügyvéd vettek részt. A legtöbb kérdésben *megegyezésre van kilátás*. Altalában az a vélemény alakult ki, hogy a *megegyezés azért is sikerülni fog*, mert nemesak a magyar kormány, hanem a cseh-szlovák kormány kiküldöttei is belátják, hogy rendkívüli fontos egy olyan provizórium létesítése, amely biztosítja az anarchia megszüntetését, a közéletmezés folytonosságát.

A tárgylásokat holnap folytatják.

Budapesti tudósítónk jelenti: A minisztertanács ma este fél 10 órakor ülést tartott, amelyen *Jászi Oszkár* dr. miniszter jelentést tett a cseh-szlovákokkal folytatott tárgyalásokról.

Az idegen csapatok inváziója

A Magyarország határszéli vidékei ellen előrenyomuló idegen csapatokról a hadügyminisztérium a sajtóosztály útján ma az alábbi jelentést tette közzé:

Csehek: A zsámbokrét—bán—trencsényi országut mentén eredményes csatározások a csehekkel, akik *Rozsnyó* vidékén (Trencsénytől délkeletre) meglehetősen veszteséget szenvedtek. A Vág völgyében gyengébb védőseregeink visszavonulóban vannak a csehek elől, akik élleikkel tegnap *Pöstyén* felé közledek. Pöstyéntől délnyugatra harc után visszafoglaltuk *Nagykosztolányt*, ahol foglyokat ejtettünk. *Cziffer* és *Nagyszombat* között a helyzet nem változott.

Szerbek: Nincs újság.

URANIA

Szombat Vasárnap
Nov. 30—dec 1.

Alexander Moissi

főszereplésével

OSZDEMLOTT

KARTYAVAR

Egy játékos tragédiája
4 felvonásban

Előadások 6-tól 8-ig és
8-tól 10-ig.
Vasárnap 4—5-ig, 6—8-ig
és 8—10-ig.

APOLLO

Szombat Vasárnap
Nov. 30—dec. 1.

A VARÁZSBÖRŐ

Indiai szerelmi dráma
5 felvonásban.

A KÁRTYA BANGOLÓ

Vígjáték.

Előadások 6-tól 8-ig és
8-tól 10-ig.
Vasárnap 4—6-ig, 6—8-ig
és 8—10-ig.

Románok: A Maros völgyében előnyomuló román csapatok Gödeeszerházár és Palotailván át folytatják előnyomulásukat. Előrekiindított lovasjáróereik Dédát érték el.

Dunai konföderációt sürgetnek az angolok

Hága, november 29. Az angol sajtó a béketárgyalások előkészítésével foglalkozik. A „Daily Telegraph” reméli, hogy a magyar kormány sikeresül fog egy dunai konföderációt létrehozni, mert csak abban az esetben lehet létre a kiengesztelő békeje, ha a régi osztrák-magyar monarchia különböző nemzetiségei megegyeznek egymás között és megteremtik a rend és a nyugalom előfeltételeit.

Rotterdam, november 29. A Morning Post jelentése szerint az ententenak december 10-én összeülő konferenciája azzal a kérdéssel fog foglalkozni, hogy milyen katonai-politikai akciót kezdjenek Magyar- és Németországban a rend helyreállítására, továbbá hogy ezekben az országokban törvényes kormányok alakuljanak. Az entente ugyanis aggodalommal nézi a közép-európai államokban a dolgok fejlődését.

Az entente megszállja Közép-európa fontos vasútvonalait

Budapesti tudósítónk jelenti: A M-g megbízható helyről azt az információt kapja, hogy a Magyarországot megszálló francia csapatok első és legsürgősebb feladatuknak tartják, hogy biztosítsák a vasúti forgalmat, mert maguknak a megszálló csapatoknak is szükségük van erre a szállítási szempontjából. A Szalonikin keresztül való ellátási vonalukat ugyanis fel kell adni és az utánpótlást a fiume-budapesti és a münchen-bécs-budapesti vonalra kell bázisozni. Minthogy élelmiszerüket is nagyrészt hazulról fogják kapni ezért ez entente csapatok a szaloniki-belgrádi vasútvonal helyreállításával egyidejűleg átveszik a fiumei vonalat is. Megszállják és átveszik egész terjedésében a bécs-münchen-strassburgi vonalat. Bécsen olasz, München franciá csapatok fogják megszállani, ezek a vasutak azonban továbbra is a közönségnek és a megszállt területek kormányainak rendelkezése alatt fognak állni. Ez főleg az angol szénbehozatal szempontjából fontos, mert számítani lehet arra, hogy az entente a megszálló csapatok részére angol szenet fog importálni. Megszállanak azonkívül az entente csapatok egyéb fontos vasúti gőcpontokat is, mint például a Berlin, Lemberg és Bukarest felé vezető utvonalakat.

Csehek és németek csatája

Prága, november 29. A Narodni Listynek jelentik Brűxből:

Tegnap 1000 főnyi cseh csapat elkésze- redett harc után megszállta Brűx várost. A pályaudvart szintén emgészítették a csehek. A németeknek 7 halottjuk és 14 sebesültjük van, a cseheknek csupán 6 sebesültjük volt.

Brűx, november 29. A tegnapi utcat harcokban a németeknek 3 halottjuk, a cseheknek 20 halottjuk és sebesültjük volt. A régi kaszárnya a cseh-szlovákok birtokában van, az új kaszárnyát pedig a németek szállották meg. A városban cseh-szlovák őrszolgák cirkálnak. A lövöldözés egész éjszaka folytatódott. Reggel csend volt, délelőtti azonban újabb összecsúszások történtek. A csehek azt állították, hogy a német néppörség gépfegyvereket

állított fel a várhegyen és kijelentették, hogy ha a németek gépfegyverekkel tüzelnének, ők tüzérsséggel szét fogják löni a várost. A csehek kihirdették az ostromálapotot.

A csehek Bajorországból is kapnak területet

München, november 29. A „München-er Neueste Nachrichten” jelentése szerint Clemenceau kijelentésbe helyezte Massaryk cseh-szlovák köztársasági elnöknek, hogy Csehország Bajorország rovására is terület-nagyobbdáshoz fog jutni.

A cseh-szlovák kérdés az entente béke-ülésén

Prága, november 29. A cseh sajtóiroda jelenti, hogy a békekonferenciát december 17-én nyitják meg Versaillesben. A konferencián rövidesen rátérnek a cseh-szlovák kérdés elintézésére.

Entente-bizottság Tiroiban

Innsbruck, november 29. A legközelebbi napokban vegyes entente-bizottság veszi át a déli-iroli megszállt területek igazgatását. Hír szerint különösen az angol kormány helyesli ezt a tervet.

Handler Gyula a közgyűlés elnöki székében

A kormánybiztos bemutatkozása a város törvényhatósági bizottságában

Handler Gyula kormánybiztos ma foglalta el a főispáni széket Debrecen város közgyűlési termében, ahol a közgyűlés tagjai meleg rokonszenvvel és lelkesedéssel fogadták.

A főispán-kormánybiztosnak tulajdonképen a beiktatása történt meg ma délután, azonban a szokásos pompázó, külsőséges konvenciók helyett a munka és kötelességteljesítés előtérbe állításával, szinte gloriifikálásával. Nem is hangzott el sok cifra szó. — A polgármester üdvözlő szavai és a kormánybiztos tartalmas, az időknek szellemét tükröző szavai után megkezdődött a munka. A főispán-kormánybiztos hozzáértéssel és bizottság kezzel vezette a tárgyalást és minden kérdésnél tanúságot tett figyelmességéről, érdeklődéséről és páratlanságáról.

A kormánybiztos székfoglalójáról szóló tudósításunk itt következik:

Csók a Samu főjegyző fölolvasta a népkormány leiratát, amelyben közli a törvényhatósággal, hogy Debrecen város kormánybiztos-főispánjává Handler Gyulát nevezte ki.

A polgármester indítványára a közgyűlés Bacsó Dezső dr. vezetése alatt Csúrka István és Gáspár Géza dr. bizottsági tagokat küldte ki, hogy fölkérjék Handler Gyula kormánybiztos a megjelenésre.

A bizottság kíséretében csakhamar megjelent a közgyűlési termében Handler Gyula kormánybiztos, akit a közgyűlés tagjai fölvállva, lelkes éljenzéssel fogadtak.

(A polgármester üdvözlő beszéde)

Márk Endre polgármester a főispáni székben helyet foglaló kormánybiztos a következő szavakkal üdvözölte:

Főispán-kormánybiztos ur.

Törvényhatóságunk nevében meleg szeretettel üdvözlöm kormánybiztos, és főispáni székének elfoglalása alkalmából. A nagy politikai és ezzel kapcsolatos társadalmi átalakulás küszöbén hazánk és városunk is súlyos

időket él át. A magyar népkormány a nehéz feladatok emgoldásához kipróbált, a viszonyokkal ösmerős, biztos és amellett tapasztatos vezetőkre van szüksége. Kormánybiztos ur alkalmazása folytán e város közigazgatási életének ellenőrzése s ha kell irányítása is a mai helyzet által megkívánt vezetőre van bízva.

Midőn ismételtlen üdvözlöm és főispáni székének elfoglalására felkérem, a törvényhatóság tagjait is tisztelettel és bizalommal kérem, hogy főispán urat nehéz munkájában teljes erejével támogassa.

(A kormánybiztos válasza)

Handler Gyula kormánybiztos-főispán az üdvözlő szavakra a következő beszéddel válaszolt:

Tisztelt polgármester ur!

Tekintetes közgyűlés!

Méltóztassanak megengedni, hogy mielőtt megköszöném a polgármester ur és a közgyűlés szíves üdvözlését, szívem egész melegével, szeretetével viszonzom azt ebben az időben, amikor elérkeztünk végre oda Magyarországnak történelmében, hogy amit négy évszázados küzdelem, négy éves világháború borzalmai, irtózatos vérontásai nem tudtak elérni, azt a polgárok, a katonák egy pillanatban való hatalmas egyetértése megteremtette. A magyar forradalom a világtörténelemben példátlanul áll, azért mert vér nélkül, emberélet áldozat nélkül döntötte meg a régi rendszert és teremtett új rendet. Huszon-negy óra eforgása alatt Magyarország szabad, független ország, minden magyar polgárnak szabad hazája lett.

Tisztelt Közgyűlés! Ha ebben az országban eddig kötelessége volt mindenkinek dolgozni, ha addig tisztelnünk, szeretnünk kellett egymást: ez a kötelesség ezután kétszeresen hárul mindnyájunkra, mert a forradalom óta ezt az országot mindenkinek, gazdagnak és szegénynek egyaránt hazájának kell tekintenie, mert a forradalom lerombolta a régi válszifalakat, megteremtete a jogegyenlőséget, a testvériséget, az ország szabadságát. Magyarország nem gyarmata többé Ausztriának. Saját maga határozza meg élete sorsát, ön-maga kormányozhatja állami életét. Munkája után mindenki meg fogja találni a hasznát. Ebben az országban ma mindenkinek, szegénynek, gazdagnak kötelessége, hogy dolgozzon, mert a munka a létalapja a boldogulásnak.

Mint méltóztatik tudni, én munkásember voltam életemben mindig. Ez az állás, amelylyel a kormány megisztelt, részemre nem kitérítés, hanem csak munkatöbbletet jelent. De mindig szívesen vállalom a munkát; dolgozom, amíg bork. Amint vállaltam ezt az állást, éppugy vállaltam volna azt is, ha a magyar népköztársaság érdekében utcaseprőnek kellett volna lennem. A munkát mindig dicsőségnek tartottam. Az ország minden polgárának dolgoznia kell: teljesítenie kell a népköztársasággal szemben kötelességét.

Kérem a közgyűlés támogatását föladataim teljesítéséhez. Ha egyetértünk, nem lesz nehéz leküzdeni azokat az akadályokat, amelyek mint minden forradalom után, nálunk is mutatkoznak. Hála a magyar munkásság szervezettségének; nem történtek nagyobb bajok. A mi szűkebb kis hazánkban, Debrecenben egyáltalán nem történt az átalakulás nyomán semmi baj. Debrecenben az élet- és vagyonbiztonság biztosítva van. De azért a munkásság támogatására továbbra is szükség van. Azt hiszem, egy-két hónap leforgása alatt konszolidált állapotokat teremtünk az országban és hozzáfoghathatunk azoknak az üdvös reformoknak a megvalósításához, amelyek az ország igazi boldogságát, szabadságát hivatva lesznek megteremteni és biztosítani.

Ismételtlen üdvözlöm ezeketán a törvényhatósági bizottságot.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Márk Endre polgármester indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a kormánybiztos beszédét jegyzőkönyvbe iktatja.

Német-Ausztriát ellátjuk élelmiszerekkel

Cserébe iparcikket kapunk

Bécs, november 29. A német-osztrák államtanács félhivatalosan jelenti:

Az utóbbi napokban a német-osztrák kormány és a magyar kormány között tárgyalások folytak Budapesten a vágból, hogy Magyarország eleséget szállítson Ausztriának. Az első ülésen Diener-Dénes József magyar külügyi államtitkár elnököt, aki hangsúlyozta, hogy a magyar népköztársaság a legnagyobb inség eme napjaiban is szívesen kész — a mennyiben teheti — a szomszéd nép helyzetén enyhíteni.

A tárgyalások alapján *megegyezős jött létre*, amelynek értelmében Magyarország kötelezte magát, hogy ez év december 31-ikéig 44.000 darab juhot, 5000 darab vágómarhát, 1500 vagon gabonát, 300 vagon burgonyát szállít Német-Ausztriának és kilátásba helyezte, hogy amennyiben a német-osztrák kormány megfelelő munkaerőt rendel ki, úgy további burgonyaszállításokra is hajlandó. — *Magyarország ennek fejében textilárut, bőrt, lémekeket, vegyi szereket és papírost kap Német-Ausztriától.*

A megegyezős létrejötte után a német-osztrák kormány képviselői felkeresték Károlyi Mihály miniszterelnököt, hogy köszönetet mondjanak neki. Károlyi hangsúlyozta, hogy nagy öröme szolgál, hogy a magyar népköztársaság inséges szomszédai segítségéhez hozzájárulhat.

A német-osztrák államtanács tegnapi ülésén *eltogadta az egyezményt*, egyben a bizottság tagjai megleléssel vették tudomásul a magyar kormányának megnyilvánult jóindulatát.

A leszerelt katonák végkieleltése

December 1-én kezdik meg a kifizetést

A leszerelt katonák zsold- és élelmiszerváltóságának kifizetése ügyében a városi adóhivatal a következőket teszi közzé:

1. December 1—4-ig csak azon katonák járulékaik fizetettnek ki, akiknek családja hadisegélyben részesült, mert nem állván egyelőre elegendő készpénz rendelkezésre, méltányos, hogy járulékaikat először a szegény sorsuak kapják meg.

2. A kormányrendelet szerint 360 koronát 40 napi zsold- és élelmiszerváltóság fejében csak azok kaphatnak, akiknek katonai elbocsájtóján parancsnok és gazdasági tiszt aláírásával és pecsétjével igazolva van, hogy a 10 napi járulékat — 90 koronát — a leszerelés alkalmával nem kapta meg. Azok tehát, kik a kérdéses 10 napi járulékot, a 90 koronát, nem kapták meg, ez azonban katonai elbocsájtójukon a kívánt módon igazolva nincsen, a kifizetés előtt ezt pótolassák, mert ennek hiányában csak a 30 napi járulékat, 270 korona fog kifizettetni.

3. Katonai elbocsájtó nélkül jelentkezőknek igényével a hivatal egyáltalán nem foglalkozik.

4. A kifizetések elegendő készpénz hiánya miatt december hó első napjaiban nem lesznek esetleg lebonyolíthatók, azonban a hónap első felébe mindenesetre mindenkinek a jogos igénye kielégítést fog nyerni.

00

Vilmos császár lemondó levele

Örökre lemondott a koronáról

Berlin, november 29. II. Vilmos volt német császár a következő államjogilag teljesen kifogástalan okiratban lemondott Poroszország és a német császárság koronájáról:

Ezzel mindörökre lemondok a porosz koronáról és a vele összekötött német császári koronáról. Együttal fölmentem a német birodalom és Poroszország minden tisztviselőjét, valamint a tengerészet, a porosz hadsereg és a szövetséges hadseregek minden tisztjét, altisztjét és összes legénységét amaz esküje alól, amelyet nekem, császáriának és királyának és legfőbb hadúrának tett. Elvárom tőlük, hogy a német birodalom újjaalakulásáig támogadják a tényleges hatalom német birtokosait és megvédik a német népet az anarchia, az éhinség és az idege uralom evszélyei ellen. Aminek jeléül legfőbb sajtókezű aláírásunk és császári pecsétünk szolgáljon.

Kelt Amilongban, 1918. évi november hó 28-án.

Vilmos.

Az entente követeli Vilmos excsászár kiadását

Berlin, november 29. Az entente-hatalmak hágai követek útján felszólították a holland kormányt Hohenzollern Vilmos kiadására.

Párizsban lesznek a béketárgyalások

Gent, november 29. A Havas-ügynökség félhivatalos közleményben megerősíti, hogy a béketárgyalások nem Versaillesben, hanem Párizsban lesznek, a külügyminiszterium palotájában. A konferencia három hónapig fog tartani s így a békeszerződés aláírása nem történetik meg április előtt.

Wilsont várják a franciák

Rotterdam, november 29. A Courant értesülése szerint Wilson elnök Brestben fog kikötni, ahol a francia kormány nevében Pichon és Leygues miniszterek üdvözlöik. Wilson azután Párizsba megy, ahol Poincaré elnök és a kormány többi tagja üdvözlöik.

Éhinség lonyegeti Németországot

Berlin, november 29. A külügyminiszteriumban tegnap orvosok és egészségügyi szakértők részvételével tanácskozás volt a közegészségügyi helyzetről. A tanácskozáson megállapították, hogy az utóbbi hónapokban az egészségügyi viszonyok napról-napra rosszabbodtak. Az idei termés elégtelensége következtében szinte bizonyos, hogy éhinség áll be, ha a legrövidebb idő alatt nem hoznak be a külföldről bőségesen élelmiszert és takarmányt.

Szilézia külön akar válni Németországtól

Boroszló, november 29. Az itteni néptanács ultimátumot kíván intézni Berlinbe azzal a követeléssel, hogy a kormány azonnal tüzze ki az alkotmányozó nemzetgyűlésre szóló vádaskönyvet, mert ha késedelmeskedik, akkor Szilézia politikai és gazdasági tekintetben különválhat Németország többi részétől. Szilézia magatartása rendkívül horderővel bír, mert ezidőszerint Sziléziától függ Közép- és Észak-Németország szénellátása, tehát a boroszló néptanács lépése a szénellátás kérdésében végzetessé válhatik.

A felelősség a háborúért

Berlin, november 29. A berlini kormány Svájcban át az Egyesült Államokhoz és az entente hatalmakhoz jegyzéket intézett, amelyben javasolja, hogy semleges bizottságot küldjenek ki a háborúért való felelősség kérdésének megvizsgálására, egyúttal javasolja,

hogy minden állam nyújtsa át ennek a bizottságnak a háborúra vonatkozó összes aktákat. Németország erre minden fentartás nélkül hajlandó, de azzal az önmagától értetődő előfeltétellel, hogy a többi állam is fentartás nélkül kiadja az idevágó okmányokat.

Az angol király Párizsban

Párizs, november 29. György angol király tegnap két fiával ideérkezett. A pályaudvaron Poincaré elnök jelent meg a fogadására. A király tiszteletére diszebed volt, amelyen Poincaré elnök felköszöntötte az angol királyt és többek közt ezeket mondta:

— Franciaország szíve nem tud felejtetni, mindig emlékezni fog azokra a nagy szolgálatokra, melyeket Anglia ebben a háboruban a közös ügynek tett. Mint ahogy a háboru nélkülözéseiben és veszélyeiben támogattuk egymást, úgy fogunk a béke munkájában és örömeiben is egymásra találni.

György király pohárköszöntőjében köszönetet mondott a fogadtatásért. A francia és az angol nép — egymond — a közös célok követésében megtalálta egymást becsülni és teljesen megértette egymást.

Az angol flotta Oroszország ellen indul

Lugano, november 29. A „Corriere della Sera” londoni jelentése szerint az angol flotta három nap óta lepecsételt parancsal kifutásra készen áll. A lapok azt írják, hogy az oroszországi bolsevizmus ellen döntő akció áll küszöbön.

A Hattenyészto részvénytársaság a délszláv államba költözik

Mint annak idején jelentettük, a délszláv nemzeti tanács néhány nappal Horvátország elszakadása után felhívást intézett azokhoz az ipari és kereskedelmi vállalatokhoz, amelyeknek Horvát-Szlavonországot területén telegyűlnek, hogy székhelyüket tegyék át az új délszláv állam területére. Ennek a felhívásnak tudunkkal a Hattenyészto Részvénytársaság tesz elsőnek eleget, amely társaság Debrecen városától a hortobágyi halastavakat bérlti.

A hivatalos lap mai számában ugyanis megjelent a meghívó a társaságnak a november 30-án Budapesten az Agrár- és Járadékbank r. t. ülésében tartandó rendkívüli közgyűlésére, amelynek napirendjén mint első tárgy szerepel „a társaság székhelyének át-helyezése, ezzel kapcsolatban a fő- és fióktelep felállításáról és a délszláv nemzeti ta-

nács és kereskedelmi biztosának 1918. V. 178—1918. számú rendelete következtében esetleg szükséges egyéb intézkedések megtételéről határozathozatal.”

A Haltenyészti Részvénytársaság székhelyének áthelyezése következtében a magyar népköztársaság elveszítí egyik adóalanyát, mivel a társaság ott fizeti adóját, ahol székhelye van. *Debrecen* magát a székhely áthelyezése egyébként nem érinti.

Debrecen üdvözli a népkormányt

A város közgyűlése

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délután kezdte meg rendes közgyűlését, amelynek kiemelkedő pontja volt Handler Gyula kormánybiztos elnöklése, amiről más helyen számolunk be. A törvényhatósági bizottság elé ma került Károlyi Mihály miniszterelnök bemutatkozó leirata, amelyben az új kormány megalakulását közli és a törvényhatóság támogatását kéri.

A közgyűléstől, amelynek hatalmas tárgysorozatba fölvetett ügyeket ma nem tudták letárgyalni — így a közgyűlést holnap folytatni fogják. — tudósításunk a következő:

(Elismerés a munkásságnak)

Márk Endre polgármester délután 3 órakor nyitotta meg a közgyűlést. Rámutatott a napirendre tűzött ügyek nagy tömegére és azok fontosságára.

Legutóbbi rendkívüli közgyűlésünk óta — mondta a polgármester — nevezetesen és nehézségek követtek be nemcsak hazánk, de Debrecen város életében is. Ezeket a nehéz időköt komoly férfiakhoz illő kellő nyugodtsággal élte át a város. Azok jöttek segítségére a városnak, akik a háború alatt is nehéz munkát teljesítettek: *megóvták a város nyugalmát és biztonságát azok a munkások (Eljen!), amelyeknek mindnyájan keü elismerésünket kell nyilvánítanunk. A munkások voltak azok, akik a Nemzeti Tanácsal együttesen elhárították a bajt városunkról.* Tartozunk a szervezett munkásságnak azzal, hogy a törvényhatóság termében elismerésünket nyilvánítsuk nekik. Méltóztassanak hozzájárulni ahhoz, hogy ez az elismerés jegyzőkönyvben is megörökíttessék. (Helyeslés.)

(Panasz a kocsihiány miatt)

Bejelentette ezután a polgármester, hogy csak az 5-ik pontig elnökölt ő, ezután átveszi az elnöklést a kormánybiztos.

A polgármesteri jelentések után Burger Péter dr. rámutatva arra a nagy veszélyre, amelyet a spanyolbetegség okoz, a *togathányra*, amely a gyógykezelést igen megnehezíti, végül arra, hogy a gyógyszerárakban elfogyott a gyógyszer s alig lehet már kapni. Erre vonatkozóan a kormánybiztostól intézkedést kér. Kijelenti, hogy *a katonai taktikákban, intézményekben igen sok kocsi van, amelyeket föl lehet használni.* Most minden zupás őrmester kocsin jár és minden kishadnagy is fogaton jár és a családját kocsiháztatja.

A bizottság a felszólalást megfontolás és intézkedés végett kiadta a tanácsnak.

(A kormány üdvözlése)

Csóka Samu főjegyző ismertette ezután Károlyi Mihály miniszterelnök leiratát a kormány megalakulásáról s a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Debrecen város közönsége lelkesedéssel köszönti a független, önálló magyar köztársaságot és egy jobb jövőbe vetett reménységgel, szeretettel és bizalommal üd-

vözli a miniszterelnök urat és a magyar népkormányt és készséggel kijelenti, hogy a nép akarataiból megalakult magyar kormányt a reá váró és a mai igen súlyos és veszélyes viszonyok között a nemzeti erők egyesítését, valamint azonnali intézkedéseket igénylő feladatok megalkotásában; hazafias elszántsággal, közhatalmának minden eszközzel hazafias buzgalommal és erélyvel a leghatásosabban támogatni fogja.

A közgyűlés lelkes elnökléssel fogadta el a tanács határozatát.

(A központok ellen)

Kimondta ezután a közgyűlés, hogy a *közjóléti miniszterium fölállítását kéri a kormánytól.*

Ungvármegye közönségének a vadászati törvény módosítására vonatkozó átirata kapcsán Ferenczy Gyula dr. a *vadászati jognak*, mint a régi rendiségből átvett igazságtalanságnak eltörlését követeli. A közgyűlés egyetemesen fölír az ungmegyei fölirat szellemében. Fölír a közgyűlés a *központok megszüntetése érdekében* és egyben kéri, hogy a kormány számoltassa el a központokat, hova fordították a befolyt pénzt és ezt hozzák nyilvánosságra.

Eger város amaz átirata kapcsán, hogy a hadiözegek és árvák alapját ne adják át a városok a Hadigondozónak, kéri a közgyűlés a kormányt, kutattassa föl azokat a nagy összegeket, amelyeket az egyes csapattestek gyűjtöttek, miután több pótest meg fog szünni.

(Új adók)

Ezután elfogadta a közgyűlés kisebb-nagyobb módosítások mellett a *telekértékadóra, a közkezdési adóra, a vigalmi adó tételeinek emelésére, a pezsoladóra, a városi pótiteltekre* vonatkozó tervezeteket. A telekértékadónál az eredeti javaslat kiegészítéseként a közgyűlés kimondta, hogy mindazon laképületek részére, amelyek 1919. évi január 1-től ekzdődőleg 1925. évi december hó 31-ig bezárólag építetnek, illetve már most építés alatt állanak, amennyiben a beltelkeknek eddig beépítve nem volt részén emeltettek, 30 évi adómentesség állapíthatik meg, ezen adómentesség olyan új épületek részére, melyek korábbi építmények helyén a fenti időtartam alatt emeltettek, szintén biztosíttassék, de csak azon esetre, ha az új épület legalább egy emeletes.

Az esküdtképes egyének lestromának elintézésére hivatott bizottságba megválasztották *Gál József, Kékl Antal, Polgári József és Debreceni Lajos* bizottsági tagokat.

(A városi nyomda ingatlanvétele)

Tárgyalás alá vette ezután a közgyűlés a nyomda - részvénytársaság ingatlanszerzési ügyét.

Az ügyhöz elsősorban Freund Jenő dr. szólalt föl, aki rámutatott arra, hogy a közgyűlés minden alkalommal és minden ügyben föl tartotta magának a jogot a vagyon nofordítása kérdésében. Nem beszél a felügyelő bizottságról, amely a közgyűlésen kívül álló szerv s amely igen jól érzi magát, ha nem telet senkinek, de a tanácsnak egyenesen perhorreszkálni kellene, hogy ne jöjjön az ügy a közgyűlés elé. Fölolvassa a szervezeti szabályrendelet 7. és a szerződés vonatkozó szakaszait, amelyek szerint az ingatlan szerzése jóváhagyásának hatásköre nem a tanács hanem a közgyűlés. A nyomdavállalat egyébként anyira perhorreszkálja a közgyűlést, sőt a tanács beavatkozását, hogy például a tanács megkérdése nélkül egy 101000 koronás munkát egy városi könyvüzlet berendezésére már ki is adott. Ha ez a régi rendszer alatt történt volna, amelynek hibáit ostromozzuk, ez a régi rendszer az ilyen határozatot összetörte volna. Vagyoni ügyekben az *intézkedési jog a közgyűlést és belügyminisztert* illeti.

Ferenczy Gyula dr. érdekeltségi kifogást tesz Freund Jenő dr. ellen, aki szerinte egy konkurrens vállalat ügyésze. Majd ismerteti a vállalat létrehozásának intencióit. A tanács amaz álláspontját védi, hogy *e kérdést nem*

kell a közgyűlés elé hozni. Majd arra tér ki, hogy Freund Jenő dr. is a régi rendszert támogatta.

Freund Jenő dr.: Jól ismeri az írott és az erkölcsi törvényt is, *nem is akar az ügy érdemére vonatkozóan szólni.* Arra vonatkozóan, hogy a régi rendszert támogatta, kijelenti, hogy azt büszkén, nyíltan tette, mert amellé állott, akiről azt hitte, hogy az ország vezetésére alkalmas. De nem ment soha tányért nyalni, nem ment érdemrendért, nem hízelt Hazáinak. Ő nyíltan volt híve a rendszernek, Ferenczy pedig nem nyíltan.

Ferenczy Gyula dr. visszautasítja, hogy ő tányérnyalója lett volna valakinek, ő az ütött sebek gyógyításán fáradozott, ő nem nyalt tányért sehoh senkinél, nem előszobázott.

Handler Gyula kormánybiztos föl hívja a közgyűlés figyelmét, ne vigyének személyes motívumokat a vitába, maradjanak a tárgynál.

Lencz Géza dr. ismerteti a nyomdafelügyelő bizottság eljárását.

Magoss György dr. főügyész hosszú jogi fejtegetéssel támogatja a tanács álláspontját, amely a szerződés szerint is helyes. A közgyűlés csak a felügyelet és ellenőrzés jogát tartotta fenn magának, de az intézkedés jogát a tanácsra bízta.

Ugyanilyen értelemben szólalt föl Hegedűs Jenő, aki kereskedelmi szempontból szöjt a kérdéshez, míg Márton Kálmán dr. Freund Jenő dr. álláspontját helyeselte. Ugyanezt az álláspontot képviselte Révi Nándor dr. is.

A közgyűlés még néhány föl szólalás után akként döntött, hogy elfogadta a tanács javaslatát és kimondta, hogy az ingatlanszerzés kérdésében a szerződés szerint a döntés joga a tanácsot illeti.

Handler Gyula kormánybiztos az idő előrehaladottsága folytán a tárgyalást megszakította és a közgyűlés folytatását holnap, szombat délután 3 órára tűzte ki.

A kormány választásra készül

3 millió nő jut szavazati joghoz

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A Károlyi-párt ma este Hock János elnökle alatt értekezletet tartott, amelyen a kormány tagjai teljes számmal és a képviselők és külltagok részéről is igen sokan vetek részt.

Károlyi Mihály gróf hosszabb beszédben ismertette a kormány terveit. *A kormánynak az a szándéka, hogy amint a viszonyok megengedik, azonnal kiírja a választásokat.*

Amint a belső és a külső politikai helyzet olyan lesz, hogy a választások megejthetők, a kormány egy percig sem fog késni a választások elrendelésével. Ebben a pillanatban még technikailag keresztülvihetetlen a választások emgejtése. Előbb meg kell szervezni pártunk választó közönségét. *Fel kell venni és napirenden kell tartani a háború megindításával kapcsolatos felelősség kérdését,* nyilvánosságra kell hozni a megbukott rendszernek egész bünlajstromát.

Igen nagy súlyt helyezek arra, — mondta a miniszterelnök — hogy a *nők* is résztvegyenek pártunk mozgalmában. Az új választójogi törvény alapján körülbelül 3 millió nő kap szavazati jogot. Indítványozza, szólítsa fel a párt a nőket, hogy lépjenek be a pártba és jelentkezzenek tagfelvételle a pártkörben is. Rámutatott, hogy a függetlenségi párt volt az első, amelynek érteke volt a feminizmus iránt és a nők jogait követelte, amikor gunkacajjal fogadták. Hogy a kormány mennyire híve a nők egyenjogúsításának, legjobban mutatja, hogy a Magyarországi svájci követévé Bedy-Schwimmer Rózát nevezte ki.

Az értelem indítványát is felveszta látja, hogy

Forra Ola

Munkás-é

Luga szági város A munkások politikai Több helyen A frontról v feloszlanak. csatlakoznak munkás- és teljesen teho A katonaság rokonszenv

— Vas

mátus temp az istentiszta délelött 9 órák agendázik után 2 órak felkész: a prédikál S Ferenczy K kod prédiká Kossuth-utca prédikál dr. agendázik után 2 órak hallgató: az 9 órakor prédázik Lászl órakor préd az ispotályi prédikál Kö dázik Neme órakor préd a homokker prédikál és vallásitanító

Az ág. délelött 10 végzi az is urvacsoara

— A n az állampec közli a kor ság cimere rendeletét. ság cimere lami kis ci nyugó kir zepső rész tárgyakon Meglevő és kon (cimta kon, helyeg digi cimere a cimerepaj a cimereböl Beépített nem kell á

A Mag az új címe MAGYAR PECSÉTI

— Az gyűlés föle ből a szám remélt. E számvevős régi alacsó 10.840 kor kabarékbo billiárdiáté

Az értekezlet elfogadta a miniszterelnök indítványát és kimondta, hogy ezentúl *nőket is felvesz a párt tagjai sorába* és örömmel látja, hogy a klubhelyiséget nők is látogatják.

Forradalmi mozgalom Olaszországban

Munkás- és katonatanácsok alakultak

Lugano, november 29. Több olaszországi városból nagy sztrájkokat jelentenek. A munkások gyűléseket tartottak, amelyeken politikai követeléseiket állapították meg. Több helyen összeütközésekre került a sor. A frontról visszaözönlő kötelek idő előtt feloszlanak. A katonák csaknem mindenütt csatlakoznak a munkásokhoz. Több városban munkás- és katonatanács alakult. A kormány teljesen tehetetlen a mozgalommal szemben. A katonaság és a csendőrség a munkásokkal rokonszenvezik.

HIREK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, e hó 30-án, az istentiszteletek rendje: a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Zih Sándor lelkész, ágendázik Molnár Ferenc segédlelkész, délután 2 órakor prédikál László Albert segédlelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Szele György lelkész, ágendázik Ferenczy Károly segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Márton Sándor segédlelkész; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár, ágendázik Papp Kálmán segédlelkész, délután 2 órakor prédikál T. Nagy Béla hittanhangató; az Árpád-téri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Urav Sándor lelkész, ágendázik László Albert segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Gábor András hittanhangató; az ispotályi templomban délelőtt 9 órakor prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Nemes István segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Nemes István segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál és urvacsorát oszt Kovács János vallásitanító lelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet; istentisztelet után urvacSOROSZTÁS. Délután 5 órakor ima.

— **A magyar népköztársaság címere és az állampecséje.** A hivatalos lap mai száma közli a kormánynak a magyar népköztársaság címeréről és az állampecséjéről kiadott rendeletét. E szerint a Magyar Népköztársaság címere abban tér el az eddig használt állami kis címertől, hogy a címerpajzson nyugvó királyi korona és a hármashalom középső részén volt nyílt korona elmarad. Új tárgyakon csakis ilyen címet kell használni. Meglevő és még használatban levő tárgyakon (címtáblákon, zászlókon, pecsétnyomokon, bélyegzőkön, ducokon stb.) az állam eddigi címerét nem kell kicserélni, hanem csak a címerpajzson nyugvó királyi koronát kell a címerből megfelelő módon eltávolítani. — Beépített címereket, művészeti alkotásokat nem kell átalakítani.

A Magyar Népköztársaság állampecséje az új címet tünteti fel. Körirata felül: „A MAGYAR NÉPKÖZTARSASÁG ÁLLAMPESZÉJE”, alul „1918. November 16.”

— **Az új vígalmi adó.** A mai városi közgyűlés főlemelte a vígalmi adó tételét, amiből a számvétség 300.000 korona bevételt remélt. Ennek illusztrálására kimutatta a számvétség, hogy november 1-ig befolyt a régi alacsony tételek mellett a színházakból 10.840 korona, a mozikból 12.393 korona, a kabarékából 4200 korona, kártya, dominó és billiárdjátékból 11.860 korona.

— **Erőssy alezredest nem távolítják el.** A katonák bizalmiférfi testülete részéről azt közlik, hogy Erőssy 3. honvéd gyalogezredbeli alezredest neve nem szerepel ama tisztek neve közt, akiknek eltávolítását a katonai tanács követeli. Egyben közlik azt is, hogy nem Erőssy alezredest adta ki a csuklógvarkorlatokra vonatkozó parancsot, hanem felső helyről érkezett a parancs, amely a keddi tüntetésre okot adott.

— **Felhívás az iparosokhoz.** A debreceni ipartestület december hó 1-én délelőtt 10 órakor a városháza nagy tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, amidőn is az új elnökség és előlírórsági tagok lesznek megválasztva. — Felhívink az iparosok figyelmét arra, hogy e nagyfontosságú gyűlésen tömegesen megjeljenek, hogy szavazataikkal hozzájáruljanak az új rendszer megalkotásához. Főképpen figyelmeztetjük a rendkívüli közgyűlést kérő iv aláíróit, hogy a gyűlésen már fél 10 órakor megjeljenek, nehogy az esetleges torlódás végett elhelvezkedni ne tudjanak. — A végrehajtó bizottság.

— **A lengyel asszonyok miniszteri tárcát követelnek.** K r a k ó b ó l táviratozzák: A lengyel női egyesületek kiüldözték Varsóban azt a követelést terjesztette Pilsicki miniszterelnök elé, hogy két miniszteri tárcát asszonyokkal töltsenek be. A miniszterelnök kijelentette, ezidőszent nem tartja keresztyülhetőnek ezt a követelést, hanem talán az alkotmányozó gyűlés részéről kiküldendő kormány megalakításánál helyet kell biztosítani a nők számára.

— **A debreceni szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak szakszervezete.** A kávéházi, éttermi és szállodai alkalmazottak szakszervezete, amely tegnap este rendkívül népes értekezleten mondta ki Szalzer Ferenc elnöke alatt megalakulását, megalkotta szerveit. Elnök lett Kószner József; tagjai: Vékony Lajos, Iszay József, Dósi Árpád, Pázmándi József, Kövér Károly, Grünberger Béla, Halmi József, Hajdu Ferenc, Nagy Imre, Borcsányi Antal, Varga József, Mózes István; a szervező-bizottság elnöke lett Haas Rezső; tagjai: Nagy Ferenc, Gazdag József, Csókás János, Molnár Ferenc, Németh Lajos, Fodor Miklós, Hirsch Mihály, Barabás László. Az elnökség és a szervező-bizottság fölkéri a szaktársakat, hogy a beiratkozások szombaton és vasárnap okvetlenül végezzék el, mert később ugy is csak szervezett munkás madadhat meg az üzletekben. A beiratások a Royal-szálló éttermében folynak délelőtt 9-től 12-ig, délután 2-től 6-ig. Az elnökség fölkéri a szakmabeli összes tulajdonosokat, hogy pártoló tagul lépjenek be a szervezetbe, amely részükre a munkaerő-közvetítési fogja. Kéri a szervező-bizottság az üzletekben levő szaktársakat, hogy üzletenként bizalmiférfiukat még a nap folyamán válasszák meg és jelentsék be. Végül az elnökség értesíti a választmány tagjait, hogy kedden este 10 órakor a választmány ülést tart.

— **Segélyt kapnak a munkanélküli munkások.** A hivatalos lap mai száma közli a kormány rendeletét, mely szerint a kormány felhatalmazta a hadiügyminisztert, hogy azon munkaképes munkások részére, akik a rendelet életbelépése után önhibáinukon kívül munkába nem helyezhetők, az alábbi rendelkezéseknek megfelelően, a minisztérium további intézkedéséig, átmeneti ideiglenes munkanélküli segélyt folyósíthasson. Munkanélküli segélyben általában csak az a munkás részesíthető, aki a hadsereg kötelékéből való elbocsátását igazoló „Leszerelési igazolvány”-nyal vagy előző munkaadójától kiváltott munkakönyvével (esetlekkönyvével, gazdasági munkás igazolványával) a munkaközvetítéssel megbízott szerveknél (szakmunkások és betanuló munkások a szakmájuk szerint illetékes szakszervezeteknél, egyéb munkások pedig a hatósági munkaközvetítő-

intézetnél, illetőleg ennek gyűjtőhelyeinél) jelentkezik és ezek őt munkába közvetíteni nem tudják.

A munkanélküli segély összege a férfi szakmunkások és férfi betanult munkások részére naponta 10 korona, az összes többi munkások részére pedig naponta 6 korona.

— **Értesítés.** Városunk református közönségének tudomására hozzuk, hogy a helybeli tanítóképző intézet növendékeinek temetésre való járását a közöttük uralkodó nagymérvű spanyol járvány miatt, továbbá azon okból, hogy közöttük legtöbben nincsenek ellátva megfelelő téli ruhával és lábbelivel, f. hó 30-tól kezdve kénytelenek vagyunk bizonytalan időre beszüntetni. Debrecen, 1918. évi november 29. Tanítóképző intézeti igazgatóság.

— **„Hadirokkant”, „hadiözvegy” és „hadiárva” a kereskedelmi cégben.** A kormány elrendelte, hogy a kereskedelmi cégbe ezt a megjelölést: „hadirokkant”, „hadiözvegy”, vagy „hadiárva”, csak a kereskedelmiügyi miniszter engedélyével szabad felvenni. Ezt a megjelölést a bíróság csak akkor jegyezheti be a cégjegyzékbe, ha a kereskedelmi miniszter engedélyét igazolják.

— **A fosztogatásokból eredő károk megtérítése.** A polgármester közli: A magyar belügyminiszter ur megütközéssel szerzett tudomást azokról a fosztogatásokról és rongálásokról, melyeknek egyes helyeken a lakosság javai áldozatul estek. A magyar belügyminiszter rendelete értelmében értesitem a város közönségét, hogy a magánosok részéről szenvedett károk küldöttség utján a helyszínén fognak megállapíttatni és intézkedés történik az iránt, hogy a károk megtéríttessenek azok által, akik a károkat okozták.

— **A nem tényleges tisztek és önkéntesek szervezkedése.** A tartalékos és népiölkelő tisztek és szellemi munkás katonák országos egyesületének haidumegyei csoportja ma délután intéző bizottsági ülést tartott, amelyen elnöknek Boross József századost, helyettes elnöknek Csabai István dr. századost, titkárnak Nemény Vilmos zászlóst, jegyzőnek Fuszek Emil hadapródfelöltet és pénztárosnak Burger Lajos hadnagyt választotta meg. Megállapodtak abban, hogy az állástalan szellemi munkás katonák elhelyezésére munkaközvetítő-irodát létesítenek. — A tagok száma 215-re emelkedett és folyton szaporodik. Aki eddig még nem jelentkezett, az 5 korona járulékkal együtt küldje be nyilatkozatát a titkár címére (Rákóczi-utca 58.)

— **A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara december 5-én, csütörtökön délután fél 4 órakor a kamara székházában rendes közgyűlést tart. A tárgysorozat főbb pontjai: A hivatali személynzet helyzetének javítása. — Nyugdíjszabályzat módosítása. — A háborúból hazatérő kereskedelmi és ipari alkalmazottak helyzete. — Munkás-otthonok létesítéséhez hozzájárulás. — A kamara 1919. évi költségvetésirányzata. — A kamarai választások előkészítése. — Katonai raktárak anyag- és árukészleteinek felvétele és felhasználása. — Háborúból hazatérő kereskedők és iparosok támogatása. — Háborúból visszatérő iparosok anyagellátása. — Kifosztott kereskedők és iparosok kártalanítása. — Károsult kereskedők alkalmi gyorssegélye. — Kereskedői polgárőrség szervezése.

— **Miért mentették fel a hunyadmegyei kormánybiztost?** A népkormány Pogány Béla hunyadmegyei kormánybiztost állásától felmentette és helyébe Szentiványi Lajos másodfőjegyzőt nevezte ki. — A kormánybiztos-változásnak igen érdekes kulisszatitkairól értesít minket dévai tudósítónk. A forradalom első napjaiban B a r c s a y Andor, a dévai kerület volt képviselője, aki a forradalom napjaiban átlépett a Károlyi-pártba, néhány barátjával együtt megalakította a hunyadmegyei Nemzeti Tanácsot, amelynek elnöke ő maga lett. A Nemzeti Tanács baráti körben való megalakítása Déván nagy visszatetszést keltett. A dévaiak nem ismerték el Baresay Andor „Nemzeti Tanácsát”, hanem új Nemzeti Tanácsot alakított-

tak. Ez a Nemzeti Tanács csakhamar ellenkezésbe jutott Pogány Béla főispánnal, aki Barcsaynak jó barátja. A surlódásokra, a melyek a főispán helyzetét kinössá tették, Barcsay azzal válaszolt, hogy barátját kinevezte kormánybiztossá. — Erre a dévai Nemzeti Tanács egyesülve a Román nemzeti Tanáccsal, a szászvárosi magyar és román Nemzeti Tanácsokkal és a petrozsényi Munkástanáccsal, ultimátumot nyújtott át a kormánybiztosnak, amelynek egyik pontja az volt, hogy a kormánybiztos bocsássa az eltkárját, Barcsay Adorjánt. Pogány az ultimátum követelésének teljesítéséről hallani sem akart, mire ellenfelei a kormányhoz fordultak és bejelentették, hogy nem garantálják a rend fentartását, ha Pogány helyéről nem távozik. Erre a kormány Pogányt állásától felmentette és helyére Szentiványit nevezte ki, aki egy a magyarság, mint a románság és munkásság bizalmát bírja.

— **Felhívás a kereskedőkhöz.** Felkérjük azon kereskedő polgártársainkat, kikhez a Debreceni Köztársasági Párt vasárnap nagygyűlésére vonatkozó plakátot küldtünk, hogy legyenek szivesek e plakátokat a kirakatukban elhelyezni, úgy, hogy a közönség az utcáról könnyen észrevegye és elolvashassa. Ezzel a kéréssel küldtük azt polgártársainknak és nem azért, hogy el legyenek dugva azok, hogy senki el ne olvashassa. — Az elnökség.

— **Nyilvános nyugtázás és köszönet.** A szegény gyermekek felruházása alakult „Polgári Asztaltársaság” december 1-én tartandó felruházása céljaira eddig a következő adományok folytak be: Falk kefégyár r. t. 200 K, Révi Nándor dr., Honthy Alfréd, Marx János 100—100 K, Révész Lajos, Ehrenreich Jenő, Rothmann Sándor, Mihalovits Jenő, Sztankay Aba dr., Fürst Ödön, Hoffmann Sándor 50—50 K, Klein Géza 40 K, Singer Lajos 30 K, Eckstein Elek 25 K, Ifj. Losonczi János, Kun Alfréd, Hegedüs Ármán, Keller Ede, Schwartz Gyula 20—20 K, Szepesi Mór, Linoleum 15 K, Rózsa Lajos, Nagy Samu, Mandel József, Schöner Jakab, Dr. Fuchs Kármán Oszkár, Neumann Mór, Blumenstein Vilmos, Weinberger Mór, Dénes Arthur, Danziger Lajos, Kohn Márton, Révész Géza dr. 10—10 K.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:
Csokonai-színház
 SZOMBAT: Médí, C) bérlet.
 Délután: **A kedélyes lovasrendőr,** gyermekbohózat.
 VASÁRNAP: Délután: **Aranyember,** dráma.
 Este: Médí, operett.
Vigszínház
 SZOMBAT: Délután: **Tiszavirág,** operett.
 Este: **Csók pirulák** pirosszínlepos bohózat.
 VASÁRNAP: Délután: **Hejenuja báró,** operett.
 Este: **Asszony és bábu.**

A színházi iroda hírei. Szenzációs siker. Az asszony és a bába ma este is színre kerül a Vigszínházban. — Tiszavirág. Ma délután fél 4 órai kezdettel kerül színre mérsékelt helyárrakkal. — Hejenuja báró vasárnap délután kerül színre a Csokonai-színházban az Aranyember kerül színre. — Vandergold kisasszony. Operettre készül a Csokonai-színház operett-személyzete. A jövő héten lesz a bemutatója.
Az összeomlot kártyavár egy játékos tragédiájában Alexander Moissi játékaival önmagát felülmulja. A darab témája rendkívül érdekesítő, még ma és holnap marad az Uránia műsorán.
„A varázsgyűrű” indiai szerelmi dráma az Apollóban.

TELEFONSZAMUNK:
 Szerkesztőség . . . . . 18. sz.
 Nyomda . . . . . 18. sz.

Könyvujdonságok.

- August Strindberg: **A BÜNBAK.** Regény. Fordította: Pajzs Elemér. Ára . . . . . K 8.—
- Paul Rosenhayn: **JOE JENKINS DETEKTIV KALANDJAI, II. sorozat.** Fordította: Csetényi Erzsi. Ára . . . . . 5.—
- Arkady Avercsenko: **A TÜKÖR LELKE.** Pajzs Elemér fordítása. Portó 55 fillér. Ára . . . . . 6.—
- Ifj. Leopold Lajos: **ELMÉLET NÉLKÜL** Gazdaságpolitikai tanulmány. Ára . . . . . 6.—
- A MONARCHIA JÖVŐJE.** Jászi Oszkár szenzációs új könyve. A Dualizmus bukása és a Dumai Egyesült Államok. Ára . . . . . 8.—
- Forró Pál: **A HUSZONHATÉVESEK.** Regény. Ára . . . . . 9.—
- Biró Lajos új regénye: **A MOLITORHÁZ.** Ára . . . . . 10.—
- A KÖZPONTI FÜTÉSBERENDEZÉSEK.** Irta: Reminczy Károly, a Körting gépgyár r.-t. h. főmérnöke. Ára . . . . . 7.—
- Marjay Ödön: **A RAKÓCZI HARANG.** Színmű. Ára . . . . . 9.—
- Dosztojevszki: **BÜN ÉS BÜNHÖDES.** Fordította: Szabó Endre. III. kiadás. Ára . . . . . 10.—
- Dumas: **A CLEMENCEAU-ÜGY.** Fordította: Radványi Paula. Ára . . . . . 8.—
- Dr. Juba Adoli egyetemi m. tanár: **AZ EGÉSZSÉGTAN ALAPVONALAI.** Ára 3.80
- Várnai Zseni versei: **ANYASZIV.** Ára . . . . . 3.—

10% háborús felár. Portó 55 fillér. Kapható irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.
Hegedüs és Sándor
 DEBRECZEN, Főposta mellett.

Könyvujdonságok

- Portó 55 fillér, 10 százalékos háborús felár
 Artur Landsberger
MORÁL
 Pajzs Elemér fordítása
 Regény . . . . . Ára K 8.—
 Bródy Sándor regénye **UJ KIADÁS**
A KÉTLELKŰ ASSZONY . . . . . Ára K 6.—
- Auge Madelung (16—18 ezer)
A MEGBÉLYEGZETTEK
 Fordította: dr. ifj. Bókay János
 Regény . . . . . Ára K 10.—
- Jakob Wassermann regénye
A NEGYVENEVES FERFI
 Altay Margit fordítása . . . . . Ára K 8.—
- Széplál Arpád
TÜNTETÉS
 Versek. **A Ma kiadása** . . . . . Ára K 8.—
- Lesznai Anna
ÉDENKERT
 Versek. Nagy alakban, művészi kiállításban. Ára füzve K 9.—
- Szabó Dezső
NAPLÓ ÉS ELBESZÉLÉSEK
 Művészi kiállításban . . . . . Ára füzve K 10.—
- V. v. Heidenstam
ENDYMON
 Regény Damaszksztról. Svéd eredetiből fordította Leflier Béla. A szerző arcképével. Verner von Heidenstam, a nagy svéd író, az 1916. évi irodalmi Nobel-díj nyertese nálunk még alig ismert . . . . . Ára füzve K 7.—

Megrendelhető és kapható
ACZÉL HENRIK
 könyv és papírkereskedésében
 DEBRECEN, ELSŐTAKARÉK-PALOTA.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és finneppanokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kövér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

- Aranyat-ezüstöt,** brilliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban vesznek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-ut. 19. szám.
- Singer** rarrógépeket legjobban javít Keszler A. műszervész, Széchenyi-utca 1.
- Akinek** törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloglevele van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.
- Kocsisokat** és egy éjjeli őr az egyetemi építkezésnél felvesszünk. Jelentkezni az építési irodában, Nagyerdőn lehet.

Lapkihordó asszony
 jó fizetés mellett felvétetik a kiadóhivatalban.

Arccremek,
 Pouderek, illatszerek külsőre, fogcserékek, szájvizek, arcfestékek, szepítővizek a legolcsóbban deszerezhetők

Gross Nagy Ferenc
 gyógyszerésznél, „Aranyegyszervu” gyógyszerár (színház mellett)

Különbéle cégtábla
 és egy üvegajtó eladó Darabos-utca 7. sz. alatt.

A Máv. debreceni üzletvezetőségénél
fa és szénfelhordó munkások
 felvétetnek.
 Jelentkezni lehet délelőtt Tisza-palota II. emelet 31. ajtó. Díjazás alku szerint. Máv. üzletvezetőség.

Mindenkinek el kell olvasni
 a szezon legérdekesebb könyveit:
OLÁH GÁBOR:
Két testvér
 regény, ára 8 kor. és 10% felár.
Csermely Gyula:
Egy asszonyi dokumentum
 amerikai párbaj a „Toprini nász” híres regény szerzőjének legújabb műve, ára 6 kor. és 10% felár.
Szalánczy József:
Egy boldogtalan asszony
 regény, ára 6 kor. és 10% felár.
 Kapható
Hegedüs és Sándor
 irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében Debrecen, Ferenc József-ut 34. a főposta mellett.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Ferenc József-ut 49., a főpostával szemben